

OAZIS

OAZIS: wie, wat, waarom ?

OAZIS staat voor Onderzoek Aantrekkelijkheid Zorgomgevingen met behulp van de Impact Scan. OAZIS is een hulpmiddel om op relatief eenvoudige wijze inzicht te krijgen in alle relevante omgevingsvariabelen die een positieve impact hebben op de (zieke) mens in termen van herstel, welzijn en tevredenheid. Dit wordt ook wel aangeduid als een 'healing environment'. Feitelijk wordt met OAZIS de huidige kennis over de kwaliteit van de fysieke zorgomgeving op een toegankelijke wijze ontsloten. Verder biedt OAZIS een directe toetsingsmogelijkheid om te bepalen in welke mate een bestaand gebouw, een afdeling of een ontwerp rekening houdt met de positieve impact van diverse omgevingsvariabelen. Er is een OAZIS versie voor de ziekenhuis-sector/Cure en een versie voor de AWBZ/Care sectoren, waaronder de ouderenzorg, de gehandicaptenzorg en de psychiatrie.

OAZIS omvat 8 thema's met allerlei items die betrekking hebben op de kwaliteit van de fysieke zorgomgeving. Oftewel de gebouwde omgeving waarin zorg wordt verleend, bijvoorbeeld een gebouw(deel), een specifieke (verpleeg)afdeling of woongroep. De 8 thema's vertegenwoordigen samen de omgevingsvariabelen waarvan wetenschappelijk is aangetoond, dan wel zeer aannemelijk is, dat zij een positief effect hebben op de (zieke) mens in termen van herstel, welzijn en tevredenheid. Deze omgevingsvariabelen komen voort uit een overzichtspublicatie: Stand van zaken onderzoek omgevingsvariabelen en de effecten op de (zieke) mens' (2008), te vinden op kennisplein van het Centrum Zorg en Bouw (kennisplein.zorgenbouw.nl).

Met OAZIS kan op relatief eenvoudige wijze inzicht worden verkregen in alle relevante omgevingsvariabelen en de concrete doorvertaling naar het gebouw. Dat niet alleen. Met behulp van OAZIS kan ook worden onderzocht in welke mate een bestaand gebouw, een afdeling of een gebouwonwerp rekening houdt met de positieve impact van diverse omgevingsvariabelen. Door aan alle items binnen een thema een score toe te kennen op een 5-punts schaal wordt letterlijk zichtbaar hoe een gebouw of afdeling scoort en welke verbeterpunten er wellicht nog zijn om de fysieke omgeving van patiënten/cliënten en personeel te optimaliseren.

Voor wie is OAZIS bedoeld ?

In principe kan OAZIS worden gebruikt door iedereen die meer inzicht wil krijgen in de voor gebruikers van gezondheidszorg gebouwen essentiële omgevingsvariabelen. Er is een OAZIS-care voor de ziekenhuissector en een OAZIS-care voor de AWBZ-sectoren, waaronder de ouderenzorg en de gehandicaptenzorg. Het invullen van de items kan individueel dan wel in groepsverband (workshop) plaats vinden. Dit laatste is interessant omdat er dan diverse (gebruikers)perspectieven boven tafel kunnen komen.

Wanneer kan OAZIS gebruikt worden ?

- OAZIS kan gebruikt worden als informatiebron om meer inzicht te krijgen in relevante gebouwgebonden variabelen die het herstel, welzijn en tevredenheid van mensen positief kunnen beïnvloeden.
- OAZIS kan gebruikt worden om bestaande gebouwen of (verpleeg)afdelingen, of een woongroep onderling te vergelijken, of om te kunnen bepalen wat de sterke en zwakke punten zijn.
- OAZIS kan gebruikt worden om een gebouw ontwerp (nieuwbouw/renovatie) te kunnen evalueren op essentiële omgevingsvariabelen.
- OAZIS kan gebruikt worden als input voor het formuleren van uitgangspunten waar een zorgomgeving aan moet voldoen.
- OAZIS kan in principe in alle fases van de bouw worden toegepast.

Wat is nodig om OAZIS te kunnen gebruiken ?

Het minimum dat nodig is om OAZIS te kunnen gebruiken is de excell-sheet. Deze is te downloaden via TNO.nl/OAZIS. Per thema is een toelichting op het thema en de items opgenomen. Deze toelichtingen zijn vooral bedoeld als ondersteuning bij het beantwoorden van de vragen en om de relevantie van de betreffende vraag te kunnen plaatsen. De beschrijvingen per thema hebben niet de pretentie om volledigheid te bieden of om een thema verder uit te diepen, inclusief de bijbehorende (wetenschappelijke) verantwoording. Hiervoor wordt verwezen naar de hierboven aangehaalde publicatie.

OAZIS kan behulpzaam zijn als instrument om tot gemeenschappelijke uitgangspunten te komen. Als OAZIS in groepsverband wordt ingevuld is het raadzaam om de discussies die ongetwijfeld ontstaan goed te structureren. Een alternatief is om iedereen eerst individueel OAZIS te laten invullen, om vervolgens bij elkaar te komen en de mogelijke verschillen uit te discussiëren. Uiteraard moet de groep gebruikers voldoende representatief zijn en een evenredige inbreng kunnen hebben.

Het is van belang dat vooraf voor iedereen duidelijk is op welke gebouw, gebouwdeel, afdeling, etc. OAZIS wordt toegepast.

Gebruik van 5-punts score

OAZIS bestaat uit 8 thema's. Het is de bedoeling dat aan iedere stelling (item) binnen een thema een score van 1 tot 5 wordt toegekend. Deze 5-punts schaal drukt uit in welke mate er overeenstemming is over de stelling. Helemaal mee eens is de hoogste score (5) en helemaal niet mee eens is de laagste score (1). Als de stelling niet van toepassing is kan stelling uit de themascore worden gehouden. Het gaat overigens niet zozeer om de score per stelling of item, maar vooral om de totale score per thema. De opdeling van de thema's in hanteerbare eenheden -in de vorm van items- maakt het eenvoudiger om tot een themascore te komen, dan het rechtstreeks toekennen van een score aan een thema. De totaalscore van een thema verschijnt rechtsboven in het tabblad van het thema en op het tabblad resultaten. Hier is in een oogopslag een totaalbeeld van alle thema's is te zien.

Weging en resultaten

Het standaard gewicht van een stelling in de eindscore van een thema is 1. Dit betekent dat alle stellingen even zwaar meewegen in de uiteindelijke eindscore. Hiervan kan worden afgeweken door aan een item binnen dat thema extra gewicht toe te kennen (dubbel te laten meewegen in de eindscore). Het toekennen van extra gewicht aan items is optioneel. Het kan zijn dat een aspect erg belangrijk wordt gevonden en dat men er dubbel gewicht aan wil toekennen. Het is raadzaam alle items te beantwoorden. Alleen als een bepaald item niet van toepassing is, of er te weinig informatie over beschikbaar is kan een nul worden ingevuld. In dat geval wordt er gevraagd om een toelichting te geven. In het resultatenoverzicht is te zien hoeveel items binnen een thema zijn beantwoord.

Informatie en contact

Drs. P.S. (Petra) van der Schaaf
Onderzoeker, Centrum Zorg en Bouw
petra.vanderschaaf@tno.nl